

Uredništvo: Ljubljana, Kranjska
ulica 6. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelki: Ljubljana, Selen-
burgova ul. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica
št. 2. — Telefon št. 190.
Podružnica Jesenice: Pri kolodvoru
št. 100.
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska
cesta št. 42.
Podružnica Trbovlje: v hiši dr. Baum-
gartnerja.

JUTRO

Ponedeljska izdaja

„Življenje in svet“

Uredništvo:

Ljubljana: Knačjeva ulica 6. Telefon
št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
vsa ponedeljka jutraj. — Na-
roča se posebej in velja po pošti
prejemana Din 4.—, po raznašal-
cih dostavljena Din 5.— mesečno.
Maribor: Gosposka ulica 11. Telefon
št. 2440.
Celje: Strossmayerjeva ul. 1. Tel. 65.
Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifu.
Ponedeljska izdaja „Jutra“ izhaja

V službi pravičnosti in miru

ČSR in Jugoslavija bosta podpirali vsa stremjenja za podunavsko gospodarsko sodelovanje v smislu pakta Male antante za korist vseh prizadetih

Beograd, 23. febr. p. Predsednik češkoslovaške vlade dr. Milan Hodža je bil dopoldne v spremstvu češkoslovaškega poslanika v Beogradu dr. Girske na Oplenju, kjer je položil na grob pokojnega viteškega kralja Aleksandra I. Uedinitelja venec. Na povratku v Beograd je položil venec tudi na Avali na grob Neznane junaka.

Opoldne se je predsednik češkoslovaške vlade dr. Hodža udeležil banketa, ki mu ga je priredil predsednik vlade dr. Stojadinović v zunanjem ministertvu.

Ob 16. je predsednik češkoslovaške vlade sprejel večje število uglednih osebnosti, med drugim finančnega ministra dr. Letico, trgovskega ministra Vrbaniča, rumunskega poslanika Guranca, francoskega posla-

nika grofa Dampiera, narodna poslanca Drago Jankoviča in Vojo Djordjeviča kot zastopnika zveze Srbskih zemljoradniških zadrug, narodnega poslanca Vojo Laziča, Mišo Trifunoviča, Večeslava Vilderja in zastopnika tukajšnjih Slovkov.

Zaključni razgovor

Zatem se je dr. Hodža odpeljal v zunanje ministertvo kjer je nadaljeval posvetovanja s predsednikom vlade dr. Stojadinovićem. Razgovor je trajal od 18. do 19.

Po tem posvetovanju sta dr. Hodža in dr. Stojadinović sprejela jugoslovenske in češkoslovaške novinarje. Pri tej priliki je prečital predsednik češkoslovaške vlade dr. Hodža komunikne, ki se glasi:

Podunavska gospodarska konferenca

Beograd, 23. februarja. p. V inozemskih diplomatskih krogih in tisku razpravljajo o možnosti sklicanja mednarodne gospodarske konference podunavskih držav, ki naj bi se sestala bodisi v Beogradu, na Dunaju ali v Pragi. Na tej konferenci bi razpravljali in sklepali o gospodarskem sodelovanju podunavskih držav.

Francoski komentar

Pariz, 23. februarja. o. »Temps« se bavi v uvodniku s srednjeevropskim vprašanjem, posebno z obiskom dr. Hodže v Beogradu. Med drugim piše: Sestanek Berger-Waldenega in Suvicha dokazuje, da posveča Italija kljub vojni z Abesinijo mnogo pozornosti avstrijski neodvisnosti. Glede na ta sestanek se mnogo govori tudi o načrtu, ki se spravlja v zvezi s potovanjem dr. Hodže v Beograd. V resnici ne obstaja noben nov načrt, ker gre sedaj predvsem za to, da se izboljšajo gospodarski odnosi v Podunavju.

Veliko zanimanje v Nemčiji

Berlin, 23. februarja. g. Obisk češkoslovaškega ministrskega predsednika dr. Hodže v Beogradu živahno zanima vso nemško javnost. Listi poudarjajo gospodarsko stran podunavskih načrtov, ki so v razpravi, predvsem pa dejstvo, da gre več kot tretjina jugoslovenskega izvoza v Nemčijo (18.7%) in v Italijo (16.7%). V gospodarskih rubrikah objavljajo razne članke, v katerih dokazujejo, kakošno vlogo ima Nemčija v gospodarskem življenju podunavskih držav. Iz njih je razvidno, da nemška javnost ni dobila pojasnilo o tem, da bo Nemčija tudi v bodoče prav tako malo izločena pri sodelovanju v podunavskih državah, kakor je bila nekdaj in da ima o neobhodno potrebo nem organiziranju srednje Evrope napadne domneve. V berlinskih političnih krogih je razširjeno mnenje, da je bil večerajšnji sprejem nemškega poslanika v Pragi dr. Eisenlohra pri prezidentu dr. Benešu najbrže v zvezi s temi srednjeevropskimi razpravami.

Dr. Beneš pojde v Bukarešto

Bukarešta, 23. februarja. o. »Cuventul« poroča, da bo prezident Češkoslovaške republike dr. Beneš v najkrajšem času obiskal Bukarešto in tako vrnil nedavni poset rumunskega kralja Karola v Pragi. Dr. Beneš bo spremljal zunanji minister dr. Hodža. V začetku marca bo posetil Bukarešto tudi avstrijski zvezni kancelar dr. Schuschnigg.

Delo gospodarskega sveta Male antante

Praga, 23. februarja. d. Jutri se bo začelo v Pragi VII. zasedanje gospodarskega sveta Male antante. Jugoslovenska delegacija je prispela v Prago danes popoldne, rumunska pa bo prišla jutri dopoldne. Delo se bo pričelo jutri s posvetovanji mešane trgovinsko-politične komisije. Razen tega bodo pričele svoja posvetovanja tudi komisije za sodelovanje v letalstvu, podunavski plovbi in turističnem prometu. Dne 25. februarja bodo podrobno proučevali trgovinske odnose med češkoslovaško in Jugoslavijo ter med češkoslovaško

in Rumunijo na ločenih sejah, pri čemer bodo razpravljali tudi o gospodarskem načrtu in predlogih za nadaljnje gospodarsko zblizanje.

V sredo bodo kakor običajno na vseh dosedanjih zasedanjih gospodarskega sveta razpravljali o izvedbi sprejetih resolucij. Posebno točko predstavlja sodelovanje na socialnohigijenskem področju. V razpravi bo tudi predlog o prirejanju razstav Male antante in sklicanju kongresa trgovinskih zbornic držav Male antante.

Avstrijski obisk v Budimpešti

Dunaj, 23. februarja. g. Dunajski vladni krogi se že dalje bavijo z mislijo, da bi kancelar Schuschnigg in zunanji minister Berger-Waldenegg oficijelno obiskala Budimpešto. Dasi so to vest uradno najprej demantirali, sedaj vendar potrjujejo, da je obisk avstrijskih vladnih funkcionarjev do ločen za prvi teden marca. Kancelar dr. Schuschnigg hoče obvestiti ministrskega predsednika Gömbösa o vseh namERAH Avstrije pri srednjeevropskih pogajanjih. Obenem hoče avstrijski zvezni kancelar v madžarski prestolnici odstraniti tudi morebitna nesoglasja, ki so nastala v zadnjem času v razmerju med Avstrijo in Madžarsko glede na madžarsko politiko nasproti Nemčiji. V političnih krogih se razen tega mnogo komentira članek današnjega oficijalnega »Weltblatt«, ki poudarja, da je zveznega kancelarja dr. Schuschnigga

pred kratkim povabil v Prago, sedaj pa je v načrtu tudi njegov obisk v Beogradu in Bukarešti, zdi pa se, da glede poslednjega se ni bil sprejet noben končni sklep.

Tudi na Portugalskem velike poplave

Lizbona, 23. febr. AA. Pri poplavih zadnjih dni po vsem Portugalskem je utonilo veliko število ljudi. V Lizboni je reka Tajo naplavila mnoge razvaline hiš in pohištva. Reka še vedno narašča. V najbolj plodnih krajih je moralo prebivalstvo zapustiti svoje domove in se rešiti na griče. Mnogo žensk in otrok, ki se niso mogli pravočasno rešiti, čaka na drevesih pomoči. Poljski pridelki so popolnoma uničeni.

Bolgarija in balkanski sporazum

Izjava predsednika bolgarske vlade KJuseivanova

Sofija, 23. februarja. p. Predsednik bolgarske vlade KJuseivanov je v izjavi zastopnikom tiska o razgovorih kralja Borisa v Londonu, Parizu in Beogradu poudaril, da je bil povsod zelo priščno sprejet. Ob tej priliki je kralj Boris pojasnil zunanjo politiko Bolgarije ter negiral nekatera pogrešna mnenja o bolgarski notranji politiki. Predsednik vlade KJuseivanov je nadalje poudaril, da je bil kralj Boris povsod sprejet s priščnostjo, ker vodi Bolgarija miroljno politiko. Moramo biti ponosni, ki je dejal med drugim, nad pozornostjo, ki je bila izkazana kralju Borisu v inozemstvu, zlasti pa ob njegovem prihodu v Beograd, kjer se je poklonil tudi spominu pokojnega kralja Aleksandra, s katerim je svoječasnno postavil temelje političnega razu-

mevanja in zblizanja bratskih dveh narodov.

Glede na vesti o skorajšnjem pristopu Bolgarije v Balkansko zvezo je predsednik vlade KJuseivanov izjavil:

Vest nekaterih tujih listov, po katerih se pričakuje vstop Bolgarije v Balkansko zvezo, temelje na domnevah. Razlogi, ki niso dovolili Bolgariji, da že prej vstopi v Balkansko zvezo, so bili že svoj čas jasno obrazloženi. Zato ni potrebno, da se pojavljajo, kljub temu pa je dejstvo, da dela Bolgarija vse, čeprav ne sodeluje v Balkanski zvezi, za utrditev miru na Balkanu. Bolgarija je zvesta idejam Društva narodov in bo še nadalje sodelovala za konsolidacijo in utrditev balkanskega ter evropskega miru z vsemi narodi in zlasti s svojimi sosedi.

Poljska zunanja orientacija

Dasi ne želi ojačenja ruskega vpliva v Podunavju, se Poljska ne bo čutila prizadeta s francosko-ruskim paktom

Varšava, 23. februarja. a. d. O stališču poljske vlade napram francosko-ruskemu paktu izjavljajo na merodajnem mestu, da je Poljska sprejela v znanje francosko zagotovilo, da odnosi med Parizom in Varšavo s tem paktom ne bodo prizadeti, in se zato nikakor ne bo čutila vezana z dogovori med Parizom in Moskvo, ko bodo uveljavljeni. To je bilo pravočasno sporočeno na merodajnih francoskih mestih in ni zato nobenega poudarka za kak nov diplomatski korak v Parizu.

Tudi poročila o dozdavnih novih italijanskih predlogov varšavski vladi so neutemeljena. Poljski poslanik v Rimu ni prispel v Varšavo, da bi poročal, temveč je prišel le na daljši oddih. Med Poljsko in Italijo so se sicer pred izbruhom vojne v Abesiniji vršili razgovori o podunavski politiki, vendar pa je razmerje zaradi sodelovanja varšavske vlade pri sankcijah postalo hladnejše. Zunanji minister Beck upa, da bo mogoč doseči plodove svojega zadržanja v Ženevi pri napovedanem obisku v Londonu. Ze zaradi angleško-poljskih gospodarskih odnosov je v sedanjem trenutku izključeno novo poljsko-italijansko zblizanje. Skupnost poljskih in italijanskih interesov v srednji in vzhodni Evropi temelji na tem, da ne žele niti v Varšavi niti v Rimu ojačenja ruskega vpliva, ki naj bi se omogočilo s sodelovanjem med Moskvo, Prago in Parizom.

Proti takemu vplivu obstojajo, kakor izjavljajo v poljskih političnih krogih, pomisleki v Jugoslaviji, s čimer spravljajo v zvezo nameravamo potovanje zunanjega ministra Becka v Beograd, kamor naj bi prišel meseca aprila. Formalno bo šlo pri tem le za vrnitev obiska dr. Marinkoviča v Varšavi l. 1932, kakor je bil obisk ministrskega predsednika Kosiolkowskega v Budimpešti le vrnitev obiska madžarskega ministrskega predsednika Gömbösa na Poljskem prejšnjo zimo. Izprememba že od nekdaj dobrih poljsko-madžarskih odnosov pa se more prav tako malo pričakovati, kakor preokret v razmerju med Poljsko in Italijo.

Pruski ministrski predsednik Brüning se je na svojem povratku iz vzhodne Poljske ustavil danes v Varšavi

le za nekaj ur in ni imel v nasprotju s prvotno namero nobenih nadaljnjih političnih pogajanj. Lovu, ki se ga je udeležil, ni ob tej priliki prisostvoval noben član poljske vlade in obiski, ki jih je napravil, se na poljski strani označujejo le kot vpljnost dejanja. Tako Göringov obisk na Poljskem letos ni postal politični dogodek in nadaljnji razvoj nemško-poljskega prijateljstva bo bolj odvisen od uspeha pogajanj za povračilo dolgov nemških železnice poljski železniški upravi.

Poljsko-nemška nesoglasja

Varšava, 23. februarja. AA. Nemški manjšinski listi na Poljskem napadajo agrarno reformo, ker bo zadela hudo nemške posestnike na Poljskem. Listi trdijo, da hoče agrarna reforma na Poljskem odvzeti Nemcem v Zgornji Slezi, Poznanju in Primorju njihovo zemljo.

Poljski listi poročajo, da se že nekaj časa vrše aratacija poljskih državljanzov nemške narodnosti v Zgornji Slezi. Obtožujejo jih, da so sodelovali v tajnih narodno socialističnih društvih z identističnimi vilji proti poljski državi. Uradna »Gazeta Polska« poroča o obsežni nemški agitaciji v Poznanju in na Pomorjanskem, kjer izkoriščajo Nemci s pomočjo svojih bank gospodarsko stisko in kupujejo, posestva poljskih državljanzov.

Poljsko-nemška vojaška zveza?

Pariz, 23. februarja. w. Pariška izdaja »Daily Mail« poroča iz Varšave, da sta razpravljata general Göring in zunanji minister Beck o ureditvi nemških carinskih obveznosti nasproti Poljski. General Göring je baje izjavil, da bi Nemčija najraje poravnala svoje obveznosti z dobavo vojaških letal Poljski. Vprašanje proučuje trenutno poljsko finančno ministertvo. Iz poročila »Daily Mail« je razvidno, da se vršijo tudi razgovori o vojaški zvezi med Poljsko in Nemčijo. Če bo francosko-ruska pogodba dokončno sklenjena, Poljska seveda ne bo mogla več ostati nevtralna nasproti Sovjetski uniji. Za ta primer je vzela v poštev ustanovitev vojaške zveze z Nemčijo.

Črna nevarnost

V severni Afriki narašča propaganda proti evropskim kolonijskim državam

Pariz, 23. februarja. d. Včeraj ob 13. se je sestel sredozemski odbor pod predsedstvom ministrskega predsednika Sarrauta k izredni seji, ki so se je udeležili tudi zunanji minister Flandin, ministri za kolonije, vojsko in pomorico, generalni guverner v Alžiru, generalna rezidentka v Tunisu in Maroku ter zastopnik vrhovnega komisarja v Siriji.

Nepričakovano sklicanje sredozemskega odbora pripisujejo vznemirjenemu poročilu generalnega guvernerja v Alžiru o nevarnem položaju v tej koloniji. Kakor trdijo v političnih krogih, je sredozemski odbor razpravljal predvsem o vplivu italijansko-abesinskega spora in dogodkov v Siriji na severnoafriške kolonije. Kakor v drugih kolonijah evropskih držav se pojavlja namreč tudi v severni Afriki že nekaj časa tujcem sovražna, nacionalistična agitacija, ki proglašja borbo proti belcem. Da bi ohranila mir in red v severnoafriških kolonijah, je vlada sklonila izvesti energične ukrepe.

V Alžiru in Tunisu so kolonijske oblasti izsledile politično agitacijo, ki jo vodi predsednik zveze mohamedanskih delegatov v Alžiru dr. Ben Djelloul in voditelj mohamedanske duhovščine ulema Ben Badis in Taieb Elakhi. Ti agitatorji so poslali duhovščini in plemenskim poglavarjem revolucionarna navodila, v katerih svetujejo, naj ne plačujejo davkov in obresti za hipotekarne dolgeve, naj ne izpolnjujejo zakonov i. t. d.

Velike poplave v Španiji

Madrid, 23. februarja. AA. Kakor poročajo iz Seville, so tamošnji kraji še vedno poplavljeni. Bolnišnica sv. Lazara je popolnoma odrezana od prometa.

Zaradi poplave je promet na cesti iz Madrida v Cordobo prekinjen. Kmetovalci imajo ogromno škodo. Posebno velika je škoda v goščah Val de Manzana.

Komunikne o beograjskih razgovorih

Na svojih sestankih v Beogradu 22. in 23. februarja t. l. sta predsednika vlade in zunanja ministra Češkoslovaške in Jugoslavije proučila današnji položaj, upoštevajoč pri tem zlasti razmere v Podunavju.

Po podrobnih izmenjavah misli sta dr. Milan Hodža in dr. Milan Stojadinović ugotovila istovetnost svojih stališč napram vsem vprašanjem, ki so jih najnovejši dogodki postavili na dnevni red mednarodne politike in gospodarskega življenja.

Glede splošnega položaja sta ugotovila iskreno željo, naj bi v splošnih mednarodnih stikih čimprej prišlo do boljšega in srečnejšega položaja, kakršnega sta si njuni državi v okviru Male antante vedno želeli.

Inspirirana s temi čustvi sta bila mnenja, da je treba njuni dve državi obenem z zavezniško Rumunijo voditi tudi v bodoče po isti poti zaradi ohranitve čim tesnejšega prijateljstva med narodi na podlagi velikih načel mednarodne pravice in miru, ki so v polni meri izražena v paktu Društva narodov in njegovem sistemu kolektivne varnosti.

Glede razmer v Podunavju sta ugotovila, da sta njuni državi z zavezniško Rumunijo vred tudi v preteklosti skušali ustvariti iskreno in lojalno sodelovanje z vsemi prizadetimi državami.

Njihovo prizadevanje je skušalo v vsem pogledu odstranjevati ovire, ki bi lahko preprečile in odstranile temeljne pogoje za trajno in pravilno rešitev vprašanj, ki zanimajo te države.

Dr. Hodža in dr. Stojadinović sta nadalje ugotovila, da sta njuni državi kot članici Male antante kazali vedno najzibavnejše razumevanje za korist, ki bi jih mogle imeti države Podunavja, od tesnega gospodarskega sodelovanja.

V tem smislu sta predsednika vlade in zunanja ministra Češkoslovaške in Jugoslavije prišla do sklepa, da je treba taka stremjenja podpirati in pospeševati v smislu pakta Male antante in v korist vseh teh držav.

Ta prizadevanja niso v nobenem primeru in tudi ne bodo mogla biti naperjena proti kakršnikoli drugi državi. Nasprotno v želji, da bi se medsebojno podprle, morajo podunavske države računati tudi na podporo drugih, zlasti na podporo velikih sil, srednje in zapadne Evrope.

Če bosta Češkoslovaška in Jugoslavija v tesnem in nerazdvojenem sodelovanju z zavezniško Rumunijo tako delali, sta prepričani, da bosta v sedanjih razmerah najbolje koristili ideji splošnega miru in mednarodnega sodelovanja.

Po prečitjanju komunikne so novinarji vprašali dr. Hodžo, ali mu ima kaj pri-
staviti.

Dr. Hodža je odgovoril: Beograjska konferenca predstavlja zelo dober start.

Na vprašanje, kdaj se bodo razgovori nadaljevali, je odgovoril:

Razgovori se bodo nadaljevali v najkrajšem času z eksperti v Pragi. Obstaja predlog gospodarskega sporazuma, ki ga soomo izvedli najprej v okviru Male antante. Glede na to se bodo jugoslovenski, češkoslovaški in rumunski eksperti sestali v najkrajšem času v Pragi.

Na vprašanje, kdaj bo prišlo do tega sestanka, je odgovoril:

Tega še ne morem reči, vsekakor pa bo prišlo čim prej. Obstaja konkreten predlog, ki ima za cilj plasiranje viškov cerealijske žito, ki ga je treba izvesti v okviru Male antante, pozneje pa bo sporazum tudi ostalim zainteresiranim državam. Zvečer je bil na čast predsedniku češko-

Za enotno rejsko organizacijo

Zanimiv posvet rejcev malih živali — Banska uprava je dala pobudo za rešitev spora med rejskimi društvi

Ljubljana, 23. februarja.

Na pobudo banske uprave so se dopoldne zbrali v sejni dvorani Kmetijske družbe rejci malih živali iz vse banovine, da se porazgovore o možnosti sodelovanja med obema skupinama, ki ju predstavlja društvo »Zivalce« in Zveza rejcev malih živali in ki imata zadnja leta izredno ostre borbe med seboj. V dobri gospodarske krize utegne biti reja drobnice, perutnine in drugih malih živali zlasti v deželi s tako izrazito mešano industrijsko-kmečko strukturo, kakor je naša, za maloga človeka izredno velikega pomena, pa ni čuda, da je gibanje v mestu in na deželi našlo toliko gorečih, podjetnih privržencev. A na žalost je prišlo v »Zivalce«, ki je prva pričela zbirati rejce na najširši osnovi, iz osebnih razlogov kmalu do razdora in secesije, iz katere je izšla Zveza rejcev malih živali.

V imenu kmetijskega oddelka je anketo otvoril inž. Muri in izjavil, da banska uprava ne mara vplivati na razvoj ali likvidacijo ene ali druge skupine, pač pa si želi njenega sodelovanja v interesu rejstva sploh. Zlasti pa se v interesu pravičnejšega subvencioniranja posameznih društev ter v interesu razstav malih živali, ki bi ob skupnem delu lahko dosegle veliko večje uspehe. V imenu »Zivalcev« je učitelj Paljk izrazil zahvalo banski upravi, da je sklicala anketo in izjavil, da njegovo društvo iskreno želi sodelovanja z vsemi rejskimi organizacijami. Enako izjavo je podal še Kelnarič za Zvezo rejcev.

Učitelj Paljk je nato v obsežnem govoru orisal razvoj »Zivalcev«, ki so jo ustanovili rejci leta 1932. Po prvih lepih uspehih pa je prišlo do nesoglasja med člani upravnega odbora in od takrat je šel razvoj naglo navzdol. Ko je večina na obnem zboru društva končno izsilila odstop odbora in so upravo prevzeli drugi ljudje, so našli prazno blagajno, po vrhu pa še 25.000 dolga. Z marljivim delom so spravili »Zivalce« kmalu spet na noge in danes ima društvo vrsto lepih uspehov za seboj. Njegove redne razstave malih živali so postale že kar važen sestavni del naših velesejmov. V teh kratkih letih je društvo razdelilo okrog 300 razstavljalcem za okrog 24.000 Din nagrad, nakupilo je rejcem za blizu 17.000 Din plemenitih živali, vsega skupaj pa je potrošilo za napredek rejstva okrog 57.000 Din. Njegovi člani so na razstavah prodali za okrog 54.000 Din svoje prireje. Največji uspeh pa pomeni, da je uveljavilo rejo jezerskooslovaške ovce, ki predstavljajo najboljšo, najbolj koristno pasmo pri nas. Z nič manjšo vmeno ni »Zivalce« pospeševala drugih panog, predvsem kozjerejo — društvo je med članke razdelilo 41 plemenitih koz — kokošarstvo, ki je v prejšnjih letih dajalo za lesom največ blaga našemu izvozu, in kuncerejo, ki bi lahko bila v dobi krize za obstanek delavca, pa tudi brezposelnih, v veliki meri odrešila.

V imenu »Zveze rejcev malih živali« je šolski upravitelj Inkret v kratkem poročilu navajal, da segajo prvi početki našega rejstva, po vojni v leto 1928 ko je Kmetijska družba ustanovila svoj kuncerejski in perutninarski odsek. Zatem so se rejci organizirali v »Zivalce«, leta 1934 pa je začel izhajati »Rejec malih živali« in listu so v kratkem sledila številna društva po vsej banovini. Danes združuje zveza 39 rejskih organizacij po raznih krajih, 25 pripravljalnih odborov pa snuje prve početke novih edinic. Izven zveze so ostala samo 4 društva, med njimi dve v Mariboru, kjer pa bo zveza v kratkem ustanovila še svojo postojanko. V doglednem času se bo v Ljubljani otvorila tudi samostojna

zveza vnovčevalnica, ki bo skrbela, da se pridelki rejcev čim bolj uveljavijo na trgu.

V debati, ki je sledila, je najprej svetnik Bukovec predlagal, naj se reorganizacija rejskih društev izvede na ta način, da bi »Zivalce« ostala kot osrednja organizacija, vsa druga društva pa naj bi se ji priključila kot podružnice, ki bi po vzgledu Sadržarkega in Čebelarkega društva uživale vso mero organizacijske in gospodarske samostojnosti. Ta predlog pa je na strani zveze naletel na precejšen odpor in delegati Herlec iz Kranja, Kamnikar iz Trbovelj, dr. Kolendo iz Mengša in Cedlin iz Grobelj so drug za drugim izjavili, da žele njihova društva ostati povsem samostojna na dosednji podlagi. Delegata Prvega jugoslovenskega kuncerejskega društva iz Maribora Seifert in Valenščak pa sta poudarila, da se njuno društvo, ki je najstarejše te vrste v banovini — ustanovljeno je bilo v času vojne leta 1916 — ne želi priključiti nikaki zvezi, ker so mariborski kuncerejski mnjenja, da lahko sami zase še najbolj uspešno poslujejo. Delegat Seifert je hkratu posvaril pred forsiranjem reje angorskih kuncer, ki pri nas ni dovolj rentabilna, saj se kupuje pri nas kilogram angorske volne po 250 Din, onkraj meje pa jo prodajajo po 30 do 40 nemških mark.

Razprava, ki je izpočetka kazala, da ne bo dovedla do nikakega zaključka, se je živahno preotrenila ob predlogu delegata Kampuša iz Ljubljane, naj bi se rejska društva reorganizirala v zadrage, ki bi se nato združile v veliko, enotno selekcijsko zvezo. Soglasno je bil nato sprejet predlog svetnika Bukovca, naj bi banska uprava sestavila osnutek pravil v smislu novega združenja, v katerem bi morale biti pravice obeh skupin zavarovane tako, da bi bila vsaka nadvladala enega nad drugim izključena. Predlog je bil soglasno sprejet, nakar so se bili izvoljeni Paljk, Inkret in Seifert kot člani komisije za sestavo novih pravil, banska uprava pa bo pritegnila še nekaj drugih interesentov. Predsednik »Zivalcev« ravatelj Lap je pri tej priliki podčrtal potrebo enotnega strokovnega društva, ki bi mu morala banska uprava in ministrstvo v svojo podporo stati ob strani, da bi se popravila velika škoda, ki je za naše rejce nastala, odkar sta Bolgarija in Rumunija prevzeli skoraj ves naš izvoz. Svetnik Bukovec je še izjavil, da »Zivalce« v novi organizaciji ne bi mogla sodelovati z onimi rejci, ki so do leta 1934. vodili njeno upravo.

Na koncu je Kelnarič razvil še nekaj konkretnih misli o tem, kako naj bi se poživilo sodelovanje rejskih društev ob odjem stiku s kmetijskim oddelkom banske uprave, bakteriološkim zavodom in Kmetijsko družbo. Oblastva naj tudi v bodoče dopušte vsako zasebno iniciativo, ki je doslej izkazala prav lepe uspehe, hkratu pa naj poskrbe za strokovno vodstvo rejskega gibanja. Ko je bilo pri slučajnostnih rešenih še nekaj drobnih aktualnih vprašanj, je inž. Muri zaključil anketo, ki je, kakor upamo, vprašanje zblizanja med obema sptima skupinama vendarle premaknila za dobrošno znamenje naprej.

Pri lenivosti črevesja

je naravna

FRANZ-JOSEFOVA

grenčica

prijetno, dobro delujoče domače sredstvo, ki zmanjšuje težave, ker često dobro delujejo že male količine

Ogl. reg. št. br. 15485/35

Ljubljanska nedelja

Ljubljana, 23. februarja.

Pustna nedelja brez dogodkov

Pustna nedelja je Ljubljana letos preživela v znamenju suše, v žepih in močeh izpod neba. Dež, ki je sinoči začel precej resno nalivati in ki je tudi danes trajal po malem ves dan, je marsikoga zadržal, da je pustoval doma, še tehtnejši razlog za vzdržnost pa je bil datum, ki je kljub dejstvu, da smo v najkrajšem mesecu, precej visok. Mir, ki je vladal po lokalnih je prijetno odmeval tudi pri instancah, ki imajo sicer ob pustnih praznikih nad vsakdanjo mero opravka. Policiji in reševalni postaji ni bilo treba intervenirati v nobenem primeru, a v spetnem uradu bolnišnice pravijo, da skoraj ne pomnijo tako mirne prazne nedelje in tako tihe noči.

Ljubljani je vdrla čez jez

Samo naliv je regulaciji Ljubljane prizadejal za nedeljski delopust majhno neveselost. Jez, ki so ga bili zgradili zgradili pod izlivom Gradaščice, da bi njeno vodovje usmerili proti Gruberjevemu prekopu, se je po dežju izkazal prenežen in voda je vdrla čez jez skozi mesto, da bodo morala betonka dela v strugi, ki so dosegla že ustju Gradaščice spet nekaj časa počivati.

Moščani so se poslovili od g. Završnika

Sinoči je priredila v gostilni g. Prijatelja moščanska podružnica Kola jugoslovenskih sester skupno s Sokolom poslovilni večer upravitelju g. Završniku, ki odhaja te dni na svoje službeno mesto v Vodic pri Kamniku. Slovesa so se udeležili naše napredno žensko zastopniki Sokola in pevškega društva »Hugolin Sattner« in mnogo prijateljev, kar dokazuje, da je g. Završnik med Moščani priljubljen in spoštovan. V imenu Kola je govorila predsednica ga. Kruharjeva in mu podarila šopek cvetja. Sledili so prišrni govori staroste Sokola Tonje, pevovodje »Huginlina Sattnerja« Rupnika in zastopnika stare sokolske vrste Juha. Govorniki so se v toplih besedah spominjali neumnega dela g. Završnika in mu želeli od slovesa na novem službenem mestu obilo uspeha s poudarkom, da bo sledilo kmalu veselo svidenje. V iskrenih besedah se je nato zahvalil g. Završnik vsem govornikom, Udeleženci poslovilnega večera so zatem ostali dolgo časa v prijetnem razgovoru z g. Završnikom.

V Ljubljani imamo tudi tramvajsko babico

Ivan Müller je med najmlajšimi sprevedniki ljubljanske električne cestne železnice, kljub temu pa ima v nekem pogledu rekord med vsemi tovariši. Pred dnevi ga je v njegovem vozu štorikla že tretjič obiskala. Vsta štorikla namreč, ki priča mlada življenja.

ELITNI KINO MATICA

TELEFON 21-24

DANES OB 4. IN 9.45 URI GRANDIOZNI VELEFILM

Clark Gable in Joan Crawford

V ZLATIH OKOVIH

FILM LJUBEZNI — STRASTI — LEPE GODBE IN RAZKOŠJA

Ko je kmalu po nastopu službe doživel prvi obisk te vrste in se je vse prav dobro izteklo, so mu tovariši čestitali in prerokovali mnogo sreče v življenju. Res ni trajalo dolgo, ko je štorikla Müllerja drugič posetila v njegovem vozu. Prijatelji so mu svetovali, naj se pobriga za babski izpit, zakaj sprevednik tudi drugič ni zgubil glave, tako da je bilo vse v redu.

V tretje pa gre rado! Res se je zakon serije obnesel. V četrtek je bilo, nekako ob pol osemnajstih, ko je pri »Evropi« stopila v Müllerjev voz mlajša ženska. Po vseh znakih je sprevednik takoj prepoznal položaj. Od pošte naprej so se začele težave. V vozu je bilo več potnikov, največ žensk, ki so prve poskakale ven. Nazadnje je Müller s srečno žensko ostal sam v vozu. Pa je tudi v tretje obdržal prisotnost duha. Položil je žensko na klop, in ko je že pred Sempetrom začul vkanje, je namesto po krožni progi na Ahacjevo cesto ukazal vozniku zapeljati do Leonišča, odkoder so do dogodka obvestili žensko bolnišnico. Mlado mater so z neobgledkom na nosilih prenesli v bolnišnico, kjer so bili kar zadovoljni, da so imeli z novim državljanom tako malo brig in težav.

Tramvajsko babico, tako imenujejo zdaj sprevednika Müllerja, so vsi blagovolili in srečali, ki so mu jo prerokovali, ni izostala. Dan po tem veseljem dogodku je dobil list, ki mu je razodeval, da je številka njegove sreče, ke zadel 50.000 dinarjev. Na žalost ima Müller le četrtno te srečke. Kljub temu je njegov delež še zmerom lepa nagrada za njegovo babsko pomoč v treh primerih.

Morda bi po vseh teh izkušnjah kazalo, da stopi v maložežniško družbo, ki naj bi v enem izmed svojih voz, uredila porodno ambulanto za težavnejše primere: porodi v tramvaju gredo tako lahko izpod rok! Vprašajte le Müllerja!

Zadnji dnevi Kurentovega kraljevanja

Ljubljana, 23. februarja.

Predpustno ramljanje je stara pravica mladih in starih. Manj hrupno je bilo sicer že vsa ta leta hude stiske, a opustilo se ni — prav zaradi krize: Nekaj moraš imeti, da malo pozabiš vsakdanje skrbi. Urediš si pač tako zabavo času primerno, da ne zapraviš preveč denarja, ker ga nimas. Ljubljana je imela v letošnjem predpustju nekaj prav posrečeno prirejenih zabav. Sinoči so se vršile poleg manjših tri sokolske predpustne prireditve. Prav tako jih je bilo več nočoj, na pustno nedeljo, saj bo v torkle že konec Kurentovega kraljevanja.

Predpustno veselje pod mavrico

Na Taboru je bila sinoči lepo uspešna tradicionalna predpustna zabava Sokola I. Okusno dekorirana dvorana je sprejela mnoge obiskovalce, med njimi večje število lepih mask, ki so pripomogle, da je bilo razpoloženje zelo animirano. Pod velikansko mavrico, kakršno si moremo zamišljati le v pravljicah, je bil med oblaki The Falcone jazz, ki je skrbel, da so stari in mladi plesali po mili volji. Pripoznati jim je treba, da so bili zelo vztrajni, saj so se le neradi ločili v zgodnjih jutrnih urah od prijetne mavrične zabave.

Na mamutski skalnici so se pomenili

Prav prirska je bila tudi pustna zabava v dvorani Kazine, ki jo je priredil požrtvovalni Sokol II. Posebno pozornost je zbuja »mamutski skalnica«, na kateri so se pomerile ekipe

Maribor preko nedelje

Maribor, 23. ebruarja

Predpustno veselje

je prevzelo Mariborčane v noči na pustno nedeljo. Po raznih gostinlah so bile maskarade in celo deca se je večeraj popoldne razveselevala v otroškem maskarnem dirindaju v Unionu. V gledališču je bila uprizoritev »Veselega kmetiča«, danes popoldne pa so bili v nabito polnem gledališču krasno uspešni veseli pustni prizori, ki jih je organiziralno agilno Slovensko žensko društvo. Naša slavna mariborska »prleška republika« pa je obhajala svojo tradicionalno gostivanjsko slovesnost v nabito polnih prostorih dvorane na Aleksandrovi cesti 6, kjer se je veselo prepevanje prejalajo z duhovnostjo prejšnjih predpustnih zamislov. Tudi v dvorani Uniona je bila maskaradna razposajenost in slikovitost.

Lepi uspehi mariborske »Drave«

Danes dopoldne je bil v Narodnem domu XVII. redni občni zbor železničarskega pevskega in glasbenega društva »Drave«.

Gasilska župa za Ljubljano je zborovala

V Mestnem domu je imela dopoldne gasilska župa za mesto Ljubljano letni občni zbor. Zborovanje je otvoril predsednik Vrbinc, ki je hkratu ugotovil, da je po 26 delegatih zastopanih vseh 13 ljubljanskih gasilskih čet. Zupni tajnik Roš je podal izpno poročilo o delu, opravljenem v zaključenem letu. Med drugim je župa priredila lepo uspeš samaritanski in plavalni tečaj. Čete njenega področja štejejo 511 rednih, 1390 podpornih, 27 rezervnih in 49 častnih članov, hkratu pa razpolagajo z 9 štrikolnimi, 2 dvokolnimi in 12 motornimi brizgalnami in z 9800 m cevi. Ljubljanski gasilci so v preteklem letu sodelovali pri 30 majhnih, 12 srednjih in 6 velikih požarih, ki so na zavarovanih objektih povzročili za 1.200.000 Din škode, na nezavarovanih pa za 16.000 Din. Delo gasilcev je obvarovalo za približno 5.600.000 Din imetja.

Poročilom funkcionarjev je sledila kratka debata, med katero je bilo sprejetih nekaj važnejših predlogov. Med drugim bo župa priredila 7. marca gasilski tečaj, da dvigne strokovno delovno sposobnost svojih članov. Prav tako je bil sprejet sklep, da bodo gasilci poslej v uniformah sodelovali samo pri oficijelnih gasilskih prireditvah, ob vseh drugih prilikah pa bodo nastopali samo v civilnih oblekah z društvenimi znaki. Poveljnik mestne gasilske postaje Furlan je sporočil, da bo Ljubljana v kratkem dobila svojo požarno sireno, da bo v bodoče mnogo laže alarmirati gasilce ob požarih. Prav tako bodo v kratkem dobili vsi gasilski domovi na področju mesta svoje telefone.

Elitni Kino Matica

PRIDE

Silly in Micky revija

— Za staro in mlado —

Abesincev, Norvežanov, Svedov, zamorcev, Japoncev, Kitajcev in še drugih narodov. Omeniti moramo, da so tudi domači poslali v boj svojo najmočnejšo skupino, ki je dosegla prav časten uspeh. Poleg že drugih veselih izmenadaj naj izdamo, da so bile navzočne tudi čarovnice, ki so izvedle svoj ples v največje zadovoljstvo. Ljubek je bil pogled na množico okusnih mask. Neumorno je igral odlični jazz orkester Sokola I. prav tako pridni pa so bili tudi plesalci in plesalke.

„Ples v Savoyu“ na Viču

»Jaz pa v Savoy pojdem nočoj, je snoči odmevalo po viških ulicah, po katerih so se pomikale skupine proti Sokolskemu domu, da posetijo tradicionalno maskarado viškega Sokola. Nočoj ni ženskam nič zabranjeno in moškim vse dovoljeno. Je bilo zapisano v lepo okrašenih dvorani, kjer se je vršil »Ples v Savoyu«, ki je prabil toliko posetnikov, da so pridedilji lahko zadovoljni. Ob zvokih priznanega plesnega orkestra se je razvila animirana zabava, h kateri so pripomogle lepe maske. Kadar so se plesni pari od premnogih plesov prevoč ugreli, so šli na balkon, kjer so bili na razlagalo pravi separeji, kakor v Savoyu. Jutro je prišlo tako hitro, da so mnogi komaj verjeli, da je treba zapustiti »Savoy« in iti domov.

VERMOUTH

boljši od vsake inozemske znamke

PERO KOLIČ — Dubrovnik

veletrgovina z vinom

VZOREC NA ZAHTEVO: 2 orig. steklenici po 1 liter franco poštnina in pakovanje

Din 30.—

Zobni tehniki

protestirajo

Ljubljana, 23. februarja

Kakor po vseh večjih mestih države — razen v Zagrebu — so nesamostojni zobni tehniki, ki imajo zaradi ostre konkurence v vseh zdravstvenih strokah stalno hude boje z zdravniki in javno zdravstveno upravo, danes dopoldne tudi v Ljubljani priredili javno zborovanje, da protestirajo proti nekaterim novim zakonskim določilom, ki pomenijo ponovno poslabšanje njihovega strokovnega in socialnega položaja. Zborovanje, ki se je vršilo v dvorani OUZD in ki se ga je udeležilo lepo število ljubljanskih, pa tudi vnanjih zobnih tehnikov, je otvoril predsednik ljubljanske sekcije Zveze nesamostojnih zobnih tehnikov g. Zupet, poleg njega pa so poročali še gg. Weiss, Savnik iz Ljubljane in Golob iz Zagorja.

Ministrstvo za socialno politiko in narodno zdravje je junija lanskega leta izdalo naredbo, da morajo vsi zobni tehniki, ki so bili zaposleni 25. novembra 1930 in do takrat še niso dobili obrtnega lista ali dovoljenja za vodstvo samostojne zobno-tehnične delavnice, po ožiti še posebne zobno-tehnični izpit.

Ta odlok pa je v navzkrižju z zakonom o izpremembah in dopolnitvah zakona o zdravniških specialistih in zobnih tehnikih, ki določa, da ima vsak zobni tehnik, ki je bil ob izidu zakona zaposlen, pravico do nesamostojnega dela, po devetih letih pa tudi do vodstva samostojne zobno-tehnične delavnice.

Pet let, odkar je v veljavi zakon o zdravniških specialistih in zobnih tehnikih, so zobni tehniki živeli v prepričanju, da so njihovi pravni odnosi urejeni. Novi ministri odlok pa je njihove nade do kraja razbil. Vrh vsakega pomenijo odredeni izpiti za veliko večino zobnih tehnikov izdale, ki ga ne bodo zmogli. Zobni tehniki žive dandanes v prav žalostnih razmerah. Če zasluži kdo po 1.000 Din na mesec, velja to že za lepo plačo, stroški za izpit, ki ga je treba polagati v Beogradu pred komisijo, v kateri sta uradnik ministrstva za narodno zdravje in zobni zdravnik, a nobenega tehnika, pa znašajo s takšnim in vsem ostalim okrog 3.000 Din. Največjo skrb pa je odredba prinesla onim, ki so danes brez posla, in njih število znaša nad 60%. Prav tako je v navzkrižju z zakonom odločilo, da se razveljavijo obrtni listi in dovoljenja, ki so bila izdana po 25. novembru 1930. Zato zobni tehniki odločno zahtevajo, da ministrstvo odloči preklic in postopa po zakonu.

Na koncu so zborovalci soglasno odobrili resolucijo in sklenili, da se nihče izmed njih ne prijaži k izpitu, nato pa so korporativno odšli do banske uprave, da zaprosijo za sprejem pri g. banu in mu predložijo resolucijo. Ko so na vratih banske palače izvedli, da je g. ban najbrž doma, so se zobni tehniki napotili do njegove vile v Ulici sv. Cirila in Metoda, a g. ban njihove deputacije ni mogel sprejeti, češ da ima pravkar neko sejo. Vendar pa je obljubil, da bo njihove zastopnike sprejel v torkle v svojem uradu.

Če tole ni mednarodno...

Italijanski državljani Spiridis, rojen v Turčiji, a grškega rodu, bivajoč pa na Kitajskem, je vložil pri angleškem sodišču v Tientsinu tožbo zoper angleško obdno, ker mu je razveljavila pred nekim časom dano dovoljenje, da izdeluje v neki francoski žganjarni škotski whisky iz japonskega alkohola. Pri tem ga je zastopal ameriški advokat, za tolmača pa je bil neki Rus.

Nič ne škoduje, če veš

V Nemčiji pada raba jaje. Leta 1933 je prišlo 141 jaje na prebivalca, lani pa samo še 103.

V Hongkongu so uvedli davek na po-barvane nohte. Plačajo ga samo Kitajci, ki morajo imeti zmerom pri sebi potrdilo o plačnem davku.

Londonski gasilci so nastavili dva filmska operaterja, ki bosta odslej snemala njihovo delo pri požarih. Ti filmi bodo nazorni pripomoček pri pouku novih gasilcev.

Zdravniki klinike v Birminghamu trdijo, da ima tako zvani zob modrosti veliko važnost za duševno stanje človeka. Po mnogih poskusih so ugotovili, da se je stanje duševno obolelih oseb vedno izboljšalo, če so ta zob odstranili.

Londonsko sodišče je te dni sodilo posebne vrste sleparja specialista za lažne poskuse samomora. Thomas Lindow se je skušal v 11 letih samo 57 krat usmrtiti. Navadno je to storil po hotelih in kopališčih, da so mu odpustili dolžove in da je dobil e tem denarja od usmiljenih gostov.

Kakor je znano, se v Ameriki zakon kaj lahko loči. Statistika kaže, da se v Združenih državah vsako leto izvrši 20% razporok.

Neki profesor univerze v Arkanzasu je dožnel, da se na svetu rodi vedno manj moških in čimdalje več žensk. Na osnovi svojih računov je izjavil, da bodo čez tisoč let moški zelo redki in da jih bodo potem ženske vse bolj cenile.

Ameriška vojska dobi nove tanke, ki bodo vse bolj dovršeni od evropskih. Ena prednost teh tankov je v tem, da mečejo na daljavo 100 metrov pred seboj ogenj, ki vse zažge.

Med raznimi ameriškimimi statistikami ugotavlja najnovejša, da so Američanke lani poročile za 30 milijonov dolarjev rož za mazanje ustnic.

Slovita ura v stolpu na Trgu sv. Marka v Benetkah je te dni iznenada nehala biti. Kaj takega se že 493 let ni zgodilo. Prebivalstvo vidi v tem slabo znamenje. Največja palača na evetu bo palača Društva narodov v Zenevi, ki bo kmalu dovršena. Imela bo 900 sob in več kakor deset velikih dvoran. Oken bo 1550. V njeno bo 26 milijonov švicarskih frankov. Kmalu ji bo dal Rockefeller.

Sportna nedelja

PODSAVEZNO PRVENSTVO GRE DALJE

Ilirija izgubila že štiri točke — Presenečenje v Mariboru — Kranjski Korotan je nudil trd odpor

Ljubljana, 23. februarja

Vreme ne nagaja samo smučarjem, tudi nogometaš, ki so pred tednom pričeli s svojim prvenstvom, niso v tem oziru prav nič zadovoljni. Pa kljub temu je bilo večeraj že druga prvenstvena nedelja, ki nam je prinesla tri tekme. V Ljubljani je morala Ilirija zaradi suspenza svojega prvega moštva poslati v borbo proti Šiškarjem svojo drugo garnituro, ki je seveda morala

pustiti nasprotniku obe točki. Presenečenje nam javljajo iz Maribora. Železničarji, ki so gotovo danes veljali kot favoriti, so podlegli pomlajenemu moštvu Maribora. SK Celje, ki je sicer pobrala obe točki, se bo moralo v Kranju proti Korotanu gotovo zelo potruditi, da se mu bo zmaga nasmešila tudi na tujih tleh. V naslednjem poročilu:

Hermes : Ilirija 4 : 0 (1 : 0)

Hermes: Razbornik - Klančnik, Košmerlj - Primar, Košenina, Kretič - Derenda, Brodnik, Svetec, Mokorel, Rihtar.

Ilirija: Malič - Lado, Zitnik II - Bogme, Ice, Joško - Smerdu, Kveder, Aljancić, Doberlet, Erber.

Po bombnem uspehu Hermesa minule nedelje v Celju se je pričakovalo, da bo ilirijansko drugo garnituro kar tako pregažila. Rezultat 4 : 0 sicer tudi ni napačen, vendar je precej dolgo kazalo, da bo ostalo pri tesnem uspehu iz prvega polčasa. Šele proti koncu igre je leva stran Hermesovega napada s par energičnimi potezi potisnila stvar naprej in dosegla rezultat, pri katerem je potem ostalo.

V danih prilikah so belo-zeleni morali postaviti na polje garnituro, ki je bila sestavljena iz rezervnih moči prvega moštva preko rezerve tja doli do naraščajnikov. Neglede na to pa je bilo za srečanje nekaj zanimanja in se je nabralo na igrišču par sto ljudi, od katerih se jih je precejšen odstotek izognil blagajne. Saj je hermežanska ograja tako »pristopna«.

Igra se je gibalna na zmerni višini. Spočetka je bila skoraj bolj prijateljska, proti koncu pa, ko se je začel kazati končni rezultat, je postala nekoliko ostrejša, vendar brez tistih surovosti, ki so se zadnje čase hotele vgnéziti na naših igriščih.

Hermesani so šli v borbo kot poudarjeni favoriti. Iz Celja so prinesli s seboj še sveže lovovike velikega uspeha, a za protivnika so imeli vnaprej določeno samo drugo belo-zeleno garnituro. Zato se je od njih pričakovalo le malo več od onega, kar so nudili. Ne gre toliko za končni rezultat, ki bi lahko bil malo večji, pa tudi tesnejši. Kar je maršalka razočaralo, je bila skromna igra, ki jo je ta enajstorka dala.

Obramba je imela mnogo nepotrebnega posla z nasprotnim napadom, ki gotovo ni bil nevarna. Branilci, od katerih je posebno Klančnik v začetku mnogokrat mimo mahal, sta potrebovala precej časa, da sta zaplaval v zanesljivo razdaljno delo. Juniorski vratar v splošnem ni bil zaposlen. Srednja vrsta je povzela od nasprotnika

Maribor : Železničar 2 : 0 (0 : 0)

Maribor, 23. februarja

Današnja prvenstvena tekma, ki se je vršila v ljudskem vrtu, se je končala z velikim presenečenjem. Mariboru so je posrečilo, iztrgati svojemu staremu rivalu Železničarju obe točki, in to v preprečevalnem stilu. Kljub slabemu vremenu se je zbralo na igrišču do 800 gledalcev, ki so se zelo živo udeleževali s svojimi grli ter neprestano podžigali svoje igrače.

Maribor: Koren, Domicelj, Nežar. Gomoli, Kirbiš, Kramberger, Miloš, Boris, Kolar, Senica, Kurent.

Železničar: Herman, Frančič, Antoličič, Eferl, Frančič II, Golinar, Lešnik, Bačnik, Turk, Pavlin, Konrad.

Maribor je svoje moštvo temeljito osvežil in moramo reči da je imel pri tem srečno roko. Enajstorka, ki je danes nastopila, je zaigrala z izrednim elanom in požrvalnostjo. Pri tem pa se je tudi pokazalo, da so fantje tehnično dokaj dobro podkovani. Napad sicer še ni uigrana celota, toda videlo se je, da so nekateri izvršni igralci. Predvsem je omeniti desno stran, ki je bila nekoliko boljše od leve. Ta formacija si je danes pomagala predvsem s hitrim prenosom žoge preko kril ter je na ta način hitro pridobivala na terenu. Posledica je bila, da so se pred golom Železničarja ustvarjale zelo kočljive situacije. Krilska vrsta Maribora je svojo nalogo opravila prav dobro, in to defenzivno ter ofenzivno. Najboljša formacija pa je imel Maribor v ožji obrambi. Oba branilca sta briljirala z lepimi odbojnimi streli, predvsem pa sta bila sigurna. Tudi vratar je bil na mestu ter branil več težkih žog.

Železničar danes ni mogel pokazati svojih vrlin ter je svoje pristaše bridko razočaral. Moštvo se ves čas sploh ni moglo znajti ter je igralo tja v en dan brez pravega smisla in cilja. Razen vratarja, ki je bil zares odlični in sploh najboljši mož na polju, so vsi igralci zaigrali izpod svoje običajne forme. Najbolj klavni vtis je napravila napadna vrsta, ki se sploh ni mogla povzpeti do smiselne akcije. Razen tega so bili napadalci v kazenskem prostoru nasprotnika neodločni in so tudi premalo streljali. Krilci so grešili nredvsem s tem, da so silihi preveč naprej. Branilca sta bila sicer včasih dobra, v splošnem pa nesigurna.

Igra se je odigrala v stilu prvenstvene tekme. Bila je ogorčena borba za točko, od začetka pa prav do zadnjega piska zanimiva in napeta. Dočim je bila v prvi polovici precej izenačena, je bil v drugi Maribor v očitni premoči ter zmagal tudi po poteku igre zaslužen. Škoda je le, da so se igralci Železničarja v drugi polovici posluževali precej ostrega starta, sicer bi lahko rekli, da je bila tekma v splošnem fair.

diktirano polvisoko igro in ni z njo našla pravega kontakta z napadom. Ugajal je v tem delu moštva Primar. Napad je bolehal na desni strani. Derenda, še v Celju junak dneva, je povsem zatajil. Trio se je spuščal v pretrane kombinacije, edini res aktivni napadalec je bil Rihtar, ki je dolgo pripravil drugim, ko pa le ni bilo uspeha, je vzel stvar v svoje roke in z dvema lepima individualnima akcijama dosegel edina dva neoporečna gola.

Druga ilirijanska garnitura je prišla na igrišče najbrže brez upa zmage. Improvizirano moštvo je imelo tudi nekaj dobrih zasledb. Malič v голу je rešil, kar je mogel, v branileh je imel dobra pomagala. Agilen je bil tudi Ice na mestu srednjega krilca, dasi mu to mesto vidno ne leži. V napadu je bil tehnično dober Erber, dokler ni bilo treba vreči na tehnično tudi nekaj svoje telesne moči; potem je seveda zaradi svoje telesne šibkosti podlegel. Mnogo se je trudil Doberlet, pa brez posebnega uspeha. Za ostali del napada je bila tekma pretežka, čeprav je vsaj v prvem delu igre ta del moštva izvedel nekaj lepih akcij: proti koncu pa so mu moči pošle. Precej razbita je bila srednja vrsta, posebno ker sta bila oba stranska krilca izrazito slaba.

Igra je bila v prvem delu kljub rahli teniski premoči Hermežanov precej odprta in zenačena in je žoga romala v prijetnem tempu od ene obrambe do druge. V tem delu igre so imeli belo-zeleni celo več prilik pred golom od svojega nasprotnika, toda so sproti vse zapravljali. Edini gol tega polčasa je bila precej nedolžna zadeva: Brodnik je iz gnječe po udarcu s kota uteril potisniti usnie preko rte.

Drugi polčas je potekel v vidni premoči Hermežanov. Čim bolj se je igra nabitela h koncu, tem bolj so obvladovali polje. Druzi usneh ilim je prinesla enajstka, ki je bil prevelik Svetec. Sredji polčasa je potem dvakrat zapovrstilo Rihtar predbril vso obrambo in obakrat iz neposredne bližine netresel mrežo.

Sodil je g. Čamernek dobro. Predtekmce zaradi raznočnega terena ni bilo. Prvi polčas je ostal brez gola. V 23. min. drugega polčasa se nudi Kirbišu prilika, ča doseže z razantnim strelom vodstvo. Železničarji so po tem uspehu Maribora nekoliko dekrimirani ter izvedejo takoj protinapad, toda zaman. V 31. min. je bil branilec Železničarja Frančič izključen zaradi surove igre. V 41. min. gneča pred golom Železničarja in že z 2 : 0 postavljen končni rezultat.

Sodil je g. Derganc prav dobro in objektivno. V predtekmih je rezerva Železničarja porazila rezervo Maribora s 7 : 4 (3 : 1).

Pri vretju v črevesju in zagatenju

zanestiivo učinkuje že na časa naravne

FRANZ-JOSEFOVE grenice.

Ogl. reg. 8. br. 14543/35

Celje : Korotan 2 : 0 (1 : 0)

Celje, 23. februarja

Na igrišču Jugoslavije se je danes popoldne vršila pred 300 gledalci prvenstvena tekma med kranjskim Korotanom in Celjem. Celje je v trdi borbi zaslužen zmagalo. Tekma je bila razgibana in napeta, pa kljub temu fair. Enajstorka gostov se je izkazala s požrvalnostjo in dobrim startom, njene kombinacije pa so bile bolj primitivne. Napad je bil šibak, zelo dobra obramba, zlasti vratar.

Celje je igralo z dobro tehniko in elanom. Napad je bil sicer neenoten in premalo odčen. Obramba z vratarjem vred je vseskozi zadovoljila.

V prvem polčasu je bila igra izenačena. Nanadi so valovali iz polja v polje. Celje je imelo več lepih prilik, ki jih pa ni izrabilo. Šele v 41. min. je Hadžiu uspešno po lepem prodoru zabiti prvi gol. Po odmoru so se akcije zopet menjavale. Celje je prešlo v lahno premoč. V 19. min. je Dimitrijevič po hitri solo-akciji postal žego v mrežo ter postavil končni rezultat.

Sodil je g. Lukežič iz Ljubljane, strogo in objektivno.

Ostale nogometne tekme

Zagreb: Podsavezno prvenstvo. Grdaniški : Slavija (Varaždin) 2 : 1 (2 : 0). Hašk : Sparta 1 : 1 (1 : 1). Concordia : Hajduk (Zagreb) 7 : 1 (2 : 0).

Beograd: Podsavezno prvenstvo. BSK : Slova 7 : 1 (2 : 0). Bask : Jedinstvo 6 : 2 (2 : 2).

Zemur: Podsavezno prvenstvo. Jugoslavija : Sparta 3 : 1 (1 : 0). Sarajevo: Sašk : Slova 2 : 0 (1 : 0).

Mulhouse: Bask (Beograd) : FC Mulhouse 5 : 3 (1 : 0).

BARCELONA: Nemčija : Španija 2 : 1 (1 : 1).

PRAGA: Slavija : Zatec 4 : 0 (0 : 0). Sparta : Kolín 2 : 0 (1 : 0). Nachod : Moravska Slavija 3 : 0 (2 : 0). Zidenice : Teplitz FC 4 : 2 (1 : 1). Bratislava : Kladno 7 : 2 (3 : 1). Plzen : Viktorija Plzen 1 : 0 (1 : 0).

DUNAJ: V soboto: Admira : FAC 3 : 2 (1 : 1). Vienna : Favoritner AC 3 : 0 (0 : 0). V nedeljo: Hakoah : Sportklub 3 : 2 (1 : 0). Rapid : Wacker 3 : 3 (2 : 2). FC Wien : Libertas 2 : 2 (2 : 2). Austria : Wac 5 : 2 (2 : 0).

RIM: Alessandria : Triestina 0 : 0. Ambrosiana : Roma 5 : 1. Bologna : Juventus 2 : 1. Bari : Sampierdarena 1 : 1. Torino : Mi-

Planica bo v nekaj dneh pripravljena

Zadnje priprave za 8. marec — Skoki nad 100 m zagotovljeni

Planica, 23. februarja.

Za velike mednarodne skakalne tekme v Planici 8. marca bodo v kratkem vse priprave končane.

Velika skakalnica je že skoraj dovršena. Napraviti morajo samo še ograjo. Prihodnji teden bodo dokončali še stolp za sodnike. Na skakalnico bodo nanosili snega in jo pokrili, da bo sneg primrznil. Upamo, da bo prihodnji teden zapadel nov sneg, drugače ga bo treba nanositi še toliko, da ga bo dovolj za skakanje. Tekme se bodo seveda vsekakor vršile, čeprav novega snega ne bi bilo.

Prihodnji teden pričakujemo tudi že norveškega mojstra Sörensen, ki bo skakalnico preizkusil in potem vodil trening naših skakalcev. Najbrž bodo že okoli prvega prišli tudi prvi mednarodni tekmovalci, da se bodo na novi skakalnici vadili za 8. marec. Tako bomo verjetno že lahko proti koncu prihodnjega tedna poročali o prvih rezultatih, ki jih bo dala naša izboljšana in podaljšana skakalnica.

Skakalnica sama je toliko izpremenjena, da ima kritično točko pri 106 metrih, močnejši so pa tudi skoki do 120 metrov.

Prijav tekmovalcev zaenkrat še ni, pričakujemo pa jih že te dni. Nedvomno se bodo tekem udeležili vsi, ali pa vsaj večina tekmovalcev, ki smo jih že lani gledali.

Udeležba bo najbrž rekordna. Za enkrat je napovedanih petnajst posebnih vlakov. Prireditelji računajo, da bo gledalcev okoli 20.000. Te dni se bo tudi odločilo, ali bomo dobili za Planico posebne spominske znamenke.

Orjaško skakalnico v Planici je FIS odobrila in jo uvrstila v drugo kategorijo, kamor spadajo po sklepu zadnje njene skupščine vse skakalnice, ki dopuščajo skoke nad 80 metrov. Na takih skakalnicah se vrše lahko vse tekme razen FIS-ovih in olimpijskih. Pa tudi pri teh dveh se bo dalo najbrž kakšno oko zatistiti. Saj je da-

Osvoboditev političnih jetnikov na španskem

Odpovedane komunistične manifestacije

Madrid, 23. februarja. AA. Po vsej Španiji izpuščajo amnestirane politične kazence. Na podlagi ukaza o amnestiji so večeraj izpustili iz zaporov tudi 34 vojaških oseb, obsojenih zaradi dogodkov v Kataloniji oktobra 1934.

V San Sebastianu so danes izpustili 38 oseb, zaprtih zaradi socialnih prestopkov. V Saragosi so izpustili 230 oseb. Nekateri so bili obsojeni na smrt zaradi sodelovanja pri oktobrski vstaji. V Malagi so izpustili okrog 100 oseb, v Sevilji 17 iz jetašnice San Miguelos Reyes so prepeljali v Valencijo 300 oseb s tovornimi avtomobili v skupinah po 25 in jih takoj izpustili. Mnogi so vse oproščene pozdravljali z velikim veseljem. Incidentov ni bilo nikjer.

Jutri bodo prispeli v Barcelono Companys in ostali člani bivše katalonske avtonomne vlade, ki so bili obsojeni zaradi oktobrskih dogodkov in so sedaj amnestirani. Companys je izjavil, da poklanja Azanovi vladi popolno zaupanje in da bo svojim rojakom v Kataloniji svetoval, naj bodo mirni, hladnokrvni in naj potrpe. O razgovorih s člani centralne vlade je izjavil, da ne more dati nobene politične izjave sestankom s predsednikom vlade Azano.

Občinska uprava v Mancunaru je prepovedala cerkvene pogrebe.

Komunistična stranka je na pobudo ugodnih političnih voditeljev, zlasti na navet socialističnega voditelja Larga Caballera odpovedala velike manifestacije, ki jih je hotela prirediti danes v Madridu in na deželi.

Begunci v Franciji

Bordeaux, 23. februarja. AA. Tukašnji listi poročajo s španske meje, da je zaradi zadnjih revolucionarnih dogodkov prišlo v Francijo nad 60 špancev. Španski monarhisti se zatekajo na francosko ozemlje. Obmejna služba na francoski meji je postrežna.

Iz Biarritz poročajo, da se je doslej nastanilo v mestu in okolici okrog 100 ugodnih španskih rodbin, ki so pobegnile iz Španije po volitvah. Med drugimi so zapustili španijo vojvoda Albe, vojvoda Maure, bivši ministrski predsednik Caprieta in njegova žena, soproga bivšega

lano 2:1, Lazio : Palermo 3:1, Genova : Brescia 2:0, Firenze : Napoli 2:0.

Ilirija prvak moštev v table tenisu

Beograd, 23. febr. AA. Včeraj se je v Beogradu vršilo tekmovalje za prvenstvo države v ping-pongu, in sicer tekmovalje za prvenstvo moštev. Za finale so se kvalificirala moštva ZKD iz Zagreba, Ilirija in Hermes iz Ljubljane in ČTTK iz Beograda. Izid finalnih tekem je:

Ilirija—ZKD 5:4, Ilirija—Hermes 5:1, ZKD—ČTTK 5:1. Igrati imata še ČTTK in Hermes.

Z zmago nad ZKD si je Ilirija priborila prvenstvo moštev.

Stave na nogometne tekme

za »Everymans« v podružnici »FOSTOK« v Ljubljani. Kongresni trg 4 (lokal Kolb in Predalič). Stave po Din 5.- Vsa pojasnila, tudi po pošti brezplačno.

la tudi garmischka skakalnica več skokov nad 80 metrov!

Planica bo torej za 8. marec pripravljena. Potem bodo morali le še tekmovalci pokazati, kaj znajo. Skoraj zanesljivo pričakujemo, da nam bo dala Planica letos nov svetovni rekord.

FIS skoki v Inomestu

Inomest, 23. februarja

Za danes najavljeni skoki so bili prvotno namenovani na Iselbergsschaaze, kamor so še včeraj pripeljali več vagonov snega. Vendar pa je ponoči zapihal jug in so morali zaradi tega današnje skoke prenesti v Seefeld. Zanimanje občinstva je bilo zelo veliko. Z Dunaja so prišli štirje posebni vlaki. Tekmam sta prisostvovala tudi avstrijski podkancelar Starhemberg in minister Bahr.

Rezultati so bili:

1. Birger Ruud (Norveška) 62, 55, 63, 346,6;
2. Siegmund Ruud (Norveška) 61, 58,5, 61, 333;
3. Kolterud (Norveška) 61, 61,5, 61, 326,8;
4. Rieger (Avstrija) 62, 54,5, 58,5, 325,2;
5. Marusz Stanislaw (Poljska) 56, 57, 52, 322,8;
6. Bradl (Avstrija) 55,5, 56,5, 59,5, 321,9;
7. Dr. Reindl (Avstrija) 55, 61, 58,5, 317,7;
8. Urdahl (Norveška) 56, 56,5, 59, 315,6;
9. Sörensen (Norveška) 52,5, 58,5, 57,5, 315,4;
10. Czech Bronislav (Poljska) 52,5, 55,5, 53,5, 302,7.

Vreme je bilo solčno, snežne razmere pa v tej višini zadovoljive.

Vseslovanski ples v Beogradu

Beograd, 23. februarja. p. V prostorih Oficirskega doma je bil smodi prirejen zelo dobro uspel ples Kola srbskih sester, ki so se udeležile zastopnice narodnega ženstva iz vseh krajev naše države v narodnih nošah. Ob 22.30 je prispel na zabavo tudi zastopnik Nj. Vel. kralja polkovnik Radovan Popović. Udeležili so se plesa tudi predsednik češkoslovaške vlade dr. Hodža s svojim spremstvom, vsi člani naše vlade a predsednikom dr. Stojadinovićem na čelu, nadalje predsednik senata dr. Tomašić in mnogostevilni senatorji, predsednik Narodne skupščine Čirič, diplomatiki zbor in veliko število najuglednejših osebnosti.

Predsednik češkoslovaške vlade dr. Hodža je prišel na zabavo z leno ročja Belega orla, ki mu je bil včeraj podeljen. Ob tej priliki je tudi daroval 5.000 Din za namene Kola srbskih sester.

Danes ob 15.30 je Nj. Vel. kraljica Marija sprejela v avdienci upravni odbor Kola srbskih sester, 250 odposlank iz vse države, članice srbskih sester, ter bolgarske odposlanke, ki so se udeležile snočnjega vseslovanskega plesa v Oficirskem domu. Po sprejemu v Starem dvoru so delegatkinjam priredili čajanko.

Zahteve železniškega delavstva

Beograd, 23. februarja. r. Predsednik vlade dr. Stojadinović je sprejel predsednika Osrednje uprave udruženja jugoslovenskih nacionalnih železničarjev in brodarjev inž. Debeljivica z večjo deputacijo. Delegati so izročili predsedniku vlade spomeniko o potrebi, da se poopravi zakon o prometnem osebju glede razvrstitve uslužbenecv pri Direkciji pomorskega prometa. Deputacija je obiskala tudi ministra za promet dr. Spahar ter ga obvestila o težkem položaju železničarskih delavcev, katerim se zmanjšujejo prejemki od tedna do tedna. V posebno hudem položaju so progovni delavci, ki prejmejo na mesec največ do 300 Din. Minister dr. Spahar je obljubil delegatom, da se bo za stvar zavzel ter odredil povečanje kreditov za zaposlitev progovnih delavcev.

Grški parlament sklican za 4. marca

Atene, 23. februarja. AA. Listi javljajo, da bo parlament sklican za sredo 4. marca.

Estonski zunanji minister v Varšavi

Varšava, 22. februarja. AA. Na svojem potovanju na Dunaj se je estonski zunanji minister Seljama za nekaj časa ustavil v Varšavi in obiskal zunanjega ministra Becka.

Nesreča italijanskega letala pri Rovinju

Rim, 23. februarja. AA. Predvčeršnjim je zaradi slabega vremena treščilo trgovsko letalo na progi med Trstom in Zadrom v zvonik v Rovinju in nato padlo v morje iz višine 15 m. Nesreča se je zgodila v trenutku, ko je hotelo pristati v tamošnjem pristanišču. Prvi pilot in en potnik sta se ubila, ostali trije člani posadke pa so dobili le lažje poškodbe.

Objave

O vtisih s potovanja po Bolgariji bo predaval pod okriljem Jugoslovensko-bolgarske lige drevi ob 20. v Trgovskem domu predsednik Zbornice za TOI g. Ivo Jelačin. Vstop bo vsakomur dovoljen. Vabimo vse, ki se zanimajo za stike z Bolgarijo, da se udeležijo tega zanimivega predavanja.

Sporod današnje II. javne produkcije državnega konservatorija, ki bo ob četrti na 19. v Filharmonični dvorani: 1. Uvodne besede o angleški glashi bo imel ravnatelj Julij Betetto. 2. Purcell: Suita za godalni orkester. 3. Purcell: Kako naj premagam ljubezen; Bishop: Ukaži (pela bo štefanija Fratrikova, pri klavirju bo Gallatia). 4. Elgar: Serenada za godalni orkester. Po odmoru: 5. Williams: Fantazija za godalni orkester. 6. Purcell: Od cest, kjer Bog ljubezni kraljuje sam (pela bo Korencanova štefka, pri klavirju bo Gallatia). 7. Bridge: Suita za godalni orkester. Orkester sestavljata orkester državnega konservatorija in Orkestralno društvo Glasbene Matice. Dirigent prof. škerjanc. Štefanija Fratrikova je iz šole prof. Zupevca, štefka Korencanova iz šole prof. Wistinghausnove, Gallatia iz šole prof. Janka Ravnika. Spored stane 2 Din in bo veljal kot vstopnica. Dobi se v knjižarni Glasbene Matice.

Naše gledališče

DRAMA

Ponedeljek, 24. febr.: zaprto.

Torek, 25. febr.: ob 15. Vesela božja pot. Izven. Cene od 14 Din navzdol. ob 21. Pesem s ceste. Izven. Cene od 20 Din navzdol.

OPERA

Ponedeljek, 24. febr.: zaprto.

Torek, 25. febr.: ob 21. A propos, kaj dela Andula? Izven. Znižane cene.

Opozorjamo na tri gledališke predstave, ki bodo na pustni terek v narodnem gledališču. Drama vprizori popoldne ob 15. »Vesela božja pot« po cenah od 5 do 14 Din, ob 21. pa »Pesem s ceste« po globoko znižanih cenah od 20 Din navzdol. V opori se ponovi opereta »A propos, kaj dela Andula?« po znižanih cenah. Začetek ob 21. V sredo 26. t. m. bo v drami premiera ljubke Glasworthyeve komedije »Družinski oče«, ki na preprost in šaljiv način prikazuje družinsko življenje bogatega meščana, ki je mirovni sodnik in kandidat za bodočega šepana.

Volilna zmaga japonske vlade

Tokio, 23. februarja. b. Volitve na Japonskem so prinesle zmago vladnim strankam, ki bodo imele v novem parlamentu nad 250 mandatov izmed 460. Opozicijske stranke so izgubile tretjino mandatov.

Teden dni filma

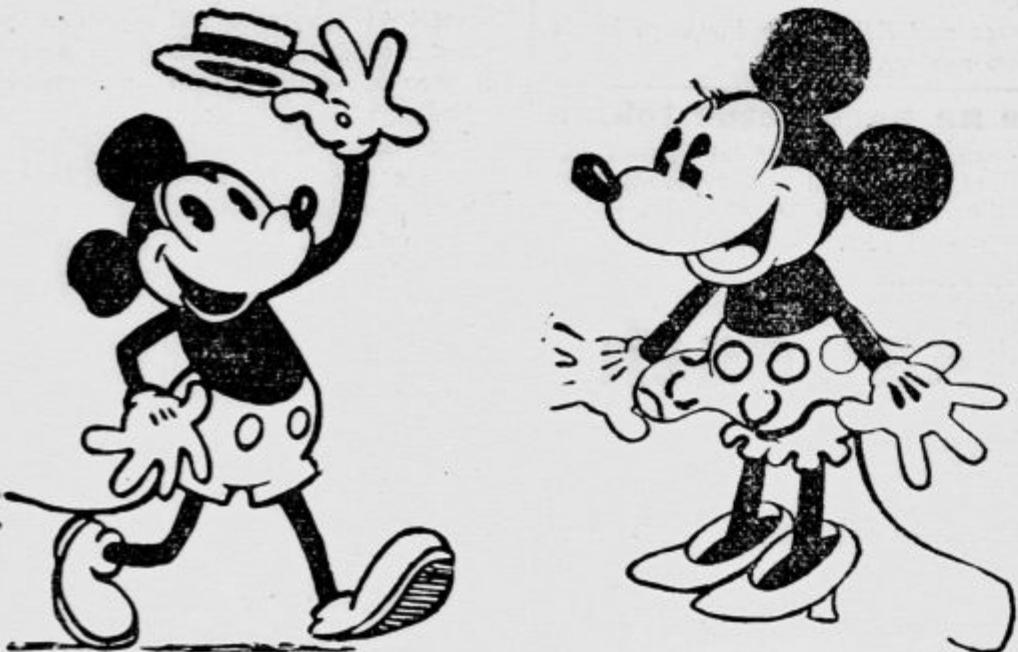
Miška Micki priredi revijo

Za dneve okoli srede tedna nam je Elitni kino Matica priskrbel prav ljubko presenečenje. Igral bo serijo risanih filmov pod naslovom »Revija Silly in Micki«.

Nedvomno bodo ti kratki filmi našli lepo število prijateljev, saj si nekaj bolj ljubkega, kakor so ti Disneyevi filmi, skoro misliti ne moremo. Vsakdo, ki išče ko-

ličkaj več v filmu kakor samo plehko zabavo, jih bo vesel.

O risanih filmih je napisana obširna literatura. Sloviti francoski pisatelj in kritik Paul Morand je nekoč zapisal, da je dal film doslej samo dve genialni stvari: Chaplina in miško Micki. Miško bomo torej ta teden gledali. Chaplina pa, upamo, nam bo Matica tudi kmalu dala.

„Bil sem Jack Mortimer“

Spot enkrat kriminalni film, ki ga bomo gledali tudi v Ljubljani. Imenuje se »Bil sem Jack Mortimer« in ga je insceniral Carl Frolich po istoimenskem romanu Lernet-Holenc. Glavno vlogo igra Adolf Wohlbrück. Ostale važnejše vloge so v rokah Eugena Klöpferja, Sybille Schmitzove, Marielise Claudiusove in Hilde Hildebrandove. Torej sama imena priznanih filmskih umetnikov.

Snov filma je izredno napeta: Skrivnostni dogodek mladega človeka, ki po usodnem naključju pade nanj sum, da je morilec Jacka Mortimera. Prepričevalno podajanje vloge (Wohlbrück) pripomore filmu do odličnega uspeha. Ni pa ta kriminalni film narejen po zgledu starih detektivskih filmov, ker v zgodbi ne nastopa nikak detektiv; zato pravijo kritiki o njem, da je bolj verjeten in bolj prepričevalen in zato deležen večjega zanimanja občinstva.

Ana Stenova v filmu po slovitem Zola-jevem romanu »Nana«

Nekaj o novem Chaplinovem filmu. Te dni smo brali da so Nemci prepovedali igranje novega Chaplinovega filma, češ da je — komunističen. Ampak to je samo pretežva. Za prepovedno se skriva nekaj čisto drugega, dosti bolj prozaičnega. Chaplin je po naključju žid in ker so Nemci vedeli, da bi se jim svet smejal, če bi povedali resnico, zakaj ne puste igrati njegovega filma, so pač rekli, da skriva komunistične tendence. Praksa, ki je že dovolj znana.

Jubilej Milana Skrbinška

Ljubljana, 22. februarja. Mila Skrbinšek, član Narodnega gledališča, režiser, dramatski učitelj in nedosežni mojster v kreiranju karakternih vlog, kakor znano, s svojimi jubileji nima sreče. Lani bi bila morala naša drama proslaviti 25-letnico njegovega igralskega dela, a je bila prireditelj odložen za nedo- ločen čas. Ko ga je naš poročevalec te dni povprašal, kaj je prav za prav z njegovo jubilejno predstavo, je Milan Skrbinšek odvrnil, da je bila am odpovedana zaradi bolezni v igralskem ansamblu in je bila uprava sama mnenja, naj se stvar preloži na letošnjo sezono. Prvotno je bila jubilej- na predstava določena že za jesenske dni, a potem so razmere nanesle, da jo je bilo treba vnovič odgoditi, zdaj pa bo, kakor vse kaže, v najkrajšem času prišla na vrsto.

Milan Skrbinšek se je rodil 19. februarja 1886. v Mariboru in je preteklo sredo to- rej pravkar dopolnil svoj peti križ. Realno je dovršil v Ljubljani, nato pa se je od- pravil na dunajsko tehniko, a je že po

Clark Gable

in Joan Crawfordova v filmu »V zlatih okovih«, ki ga predvaja Elitni kino Matica

Iz akvaristove torbe

O Barju in karbonu in o potovanju jegulj

Ko potujemo po Barju, smo pomladi očarani od lepote, ki nam jih nudi. Nekaj podatkov o Barju bo morda zanimalo. V davnih časih so nanesle vode v jezersko dolino razne sedimente, jezero je postalo plitko in začelo se je zasipati z raznovrstnimi rastlinami, zlasti s saši. Plasti vsakovrstnih barskih rastlin so se počasi za- ščitile, nastala so obsežna šotišča, zatem se je Barje pogreznilo, nastalo je jezero, nato pa so ga sedimenti, ki jih je erozija prinašala s karbonskih in apneniških for- macij spet napolnile. Prišlo je do ponovne- ga zakopavanja. To se je moralo nekajkrat ponoviti, kar sklepamo iz dejstva, da so v globini Barja šotaste plasti, ki so bile pred pogrezanjem vsekakor na površju. Poleg pogrezanja pa prihajajo v poštev še

zaježitve odtokov med karbonskimi hribi, ki jih sestavljajo danes Rožnik, Grad in Golovec in ki so pretvarjale zokopnele Bar- je v plitko jezero. Sodeč po jezerskih tera- sah je stala voda bivšega jezera zelo visoko, kar posnemamo iz tehle besed Rakov- čevih doneskov h geomorfologiji Ljubljani- ske kotline: »Iz 305 m visokega nivoja te- rase pri (Podsmreki) doseže celo 321 m vi- šine) sklepamo, da je tedaj ležala eroziv- na baza Gradaščice mnogo višje; to bi ustrezalo tedanji jezerski gladini, ki je se- gala do semkaj.«

Omenili smo malo prej karbonske ali premogovne formacije, ki so na izvestnih delih naše ožje domovine prav obsežne. Karbonska tvorba spada ne glede na pravek v primarno dobo zemске zgodovine. Pred njo so devonska, silurska in kambrij- ska za njo permska tvorba, zatem pa se- kundarna, terciarna in kvartarna doba. Karbonska tvorba je zanimiva zlasti za paleobotanike, ker se je namreč za časa njenega trajanja (po Bölscheju 12 milio- nov let) razvila močirska flora do svoje- ga vrhunca. Med ostalim rastlinstvom sre- čujemo v tej dobi visokemu drejvu po- podobne praproti in preslice. Podnebje je bilo tedaj zelo mlo, pospeševalo so pa buj- no rast poleg toplote ogromne količine ogljikovega dvokisa (Bölsche). Kakor dan- danes, ko se še vedno dvigajo, pogrežajo in premikajo poedin deli in celotne celine, so se tudi za časa premogovne tvorbe po- grezale celine s tako rastjo, pokrili s jih sedimenti, dokler se niso spet dvignile, na-

to pa se je ponovila bujna rast, da bi jo po ponovnem pogrezanju spet pokrili se- dimenti. Tako so nastale plasti premoga druga nad drugo na raznih mestih naše oble, a ta premogotvorni proces nas spom-inja na plasti šote v globinah Barja; bil je namreč isti.

Ljubitelji plemenitih rib bo gotovo zani- mala novica, da se bodo po našem vzorcu začeli tudi v Makedoniji ukvarjati z rejo plemenitih rib, ohridskih postvri, in to v ostankih Egejskega jezera, ki jih predstavl- jalo na našem ozemlju Ohridsko, Prespan- sko in Dojransko jezero. Ohridsko jezero n. pr. slovi po svoji favni, ki se razlikuje od ostalih sladkovodnih favn, ker je, rekli bi, bolj starinska. V Ohridsko jezero se od- teka voda pod zemljo tudi iz Prespanske- ga jezera.

Znano je, da priplavajo vsakoletne mla- dice jegulj po Drimu navzgor v Ohridsko jezero, odkoder se po doseženi zrelosti na- potijo nazaj v morje. Na izlivnih delih rek jih pričakujejo mrežniki, nato pa nadalju- jejo potovanje skupno v sredino Atlantske- ga morja, kjer se drste v globini tisoč me-etrov in nato poginejo. Ogromne množine jegulj se zbera iz vseh rek Zapradne in Srednje Evrope in ostalih celin na relativ- no majhnem prostoru. Mladiči potujejo no v vrojenem nagonu spet nazaj v sladke vode, odkoder so prišli starši. Čemu vse to je menda nerazrešljiva uganka.

Žena v sodobnem svetu

Svetovna ženska zveza bo zborovala v Jugoslaviji

Mednarodna ženska zveza bo imela le- tošnji kongres od 22. septembra do 2. ok- tobra v Dubrovniku, po kongresu pa bo poseben vlak odpeljal vse zborovalke v Beograd, kjer bo tudi javno zborovanje.

Naše žene bodo imele letos redko prilož- nost, da se v čim večjem številu udeleže kongresa te največje svetovne ženske or- ganizacije, da spoznajo njene smotre in njeno delo in da bodo črpale pobudo za svoje delo doma.

Da ima človek od takega kongresa res koristi, da ve presoditi razne resolucije in zaključke, je treba, da se za kongres že pripravi. Predvsem mora poznati pro- gram, snov predavanj, predloge in mož- nosti predlogov svoje organizacije.

Mednarodna ženska zveza je bila usta- novljena v Washingtonu 1. 1888. na pobu- do žen iz Amerike in Anglije. Njen namen je skupno delo nacionalnih ženskih zvez posameznih narodov in svrhu poglabitve dela v socialnem, kulturnem in humani- tarnem pravcu in za izboljšanje položaja žen, zlasti v družabnem oziru. Naloge žens- ke zveze pa nikakor niso omejene, temveč rasejo, odnosejo zavzema nova področja, kakor pač zahteva današnje razgibano živ- ljenje. Inicijatorke za ustanovitev MZZ so spoznale, da je razvoj civilizacije tako po- vezal življenje posameznih narodov, da morajo vsa važnejša vprašanja reševati sporazumno.

V današnjem času ima svetovna žens- ka zveza poseben pomen zavoljo svojega odkritega in poglabljenega dela za svetov- ni mir. To njeno delo visoko cenita tudi Društvo narodov in Mednarodni urad de- la. Obe instituciji sta si osvojili že tudi mnogo njenih predlogov glede varstva de- lovne žene in varstva otrok.

Sedanja predsednica, ki namerava zdaj odstopiti, je razpisala nagrado petih fun- tov šterlingov za najboljši esej o načinu vzgoje mlade generacije, da po prežeta z mirovno idejo. Delo je treba izročiti vod- stvu Mednarodne ženske zveze v lastni državi do 15. aprila. Posebna komisija bo izbrala najboljši esej, ki naj bo pisano v francoski, angleški ali nemščini.

Da se delo zveze lahko vrši sistematič- no, je razdeljeno na posebne komisije, med katerimi so najvažnejše: komisija za mir, za žensko delo in poklice, za tisk, film in radio, za zaščito dece in mladine, za žens- ko volilno pravico in žensko javno delo, za ženin položaj pred zakonom, za vzgojo in pouk, za zdravje in higieno, za enako moralo. Vodstvo teh komisij imajo v ro- kah članice iz raznih držav. Vsaka komi- sija centralnega odbora je povezana po svojem delu z načelnicami istoimenskih komisij v članjenih državah ženskih zvez, ki so razdeljene v prav toliko komisij ka- kor centralna organizacija. Iz dela komi- sij je že tudi razviden program zveze. Ka- kor zveze v posameznih državah, je tudi centralna zveza versko in politično nev- tralna.

Tudi naša Jugoslovanska ženska zveza je članica mednarodne ženske zveze in je or- ganizirana prav tako po komisijah. Njeno delo je razdeljeno po posameznih banov- skih sekcijah, ki so razdeljene v prav toliko

komisij kakor centrala. Po izjavi profesorice Petkovičeve, predsednice glavnega odbora J Z Z, je naša slovenska sekcija s poži- rovalno kulturno delavko, predsednico Minko Govekarjevo na čelu najbolj agilna.

Kakšen je program za letošnji kongres? Poleg običajnih poročil bo obsegalo delo kongresa interni deli, ki se bo izrpal v poročilih komisij, predlogih, resolucijah in prireditvah za javnost, katerih težnje bo v aktualnih predavanjih. Letos bodo ta pre- davanja obravnavala tole snov: Žene v indu- striji; Mladina v mestu in na deželi; Sta- novanjski problemi. Javno bo tudi zborova- nje svetovne organizacije kmečkih žen pod pokroviteljstvom Mednarodne ženske zveze. Komisije bodo poročale o vprašanjih, ki spa- dajo v njihov okvir kakor je zgoraj označen. Tako je med drugimi komisija za vzgojo in pouk prejela v obravnavo tak predlog: Glede na verzajsko konvencijo, ki zahteva povsod odpravo otroškega dela in skrajša- nje delovnega časa za mladostnike v svrhu temeljiteje izobrazbe in telesne okrepitve, pa tudi glede na naraščajočo gospodarsko krizo naj se zavzame M Z Z, da se po vseh državah izvrše nastopne zahteve: 1. Delovni čas mladostnikov naj se skrajša, da se jih lažje čim več zaposli, obenem pa naj se osnu- jejo primerni učni in izobraževalni tečaji, ki naj bodo za vse obvezni, v svrhu po- glavitve njihove strokovne in splošne izobraz- zbe. 2. Vobče naj se izpopolnijo strokovne šole v tistem pravcu, ki ga zahtevajo gos- podarske razmere v posameznih državah. 3. Za brezposelno mladino naj se obveznost šolanja raztegne do 16. leta.

Komisija za žensko volilno pravico se obrača na ženske zveze v posameznih drža- vah, naj se krepko borijo proti reakciji, ki grozi uničiti ženske pridobitve. Kjer žene že imajo politične pravice, naj zastavijo vse svoje sile, da bodo pri volitvah postavile čim več kandidatkin in naj skrbijo, da bodo te tudi izvoljene. V državah, kjer žene še ni- majo volilne pravice, naj skušajo prepričati široke množice o upravičenosti ženske vo- lilne pravice ter zainteresirati poslance za ženske težnje.

Komisija za enako moralo ima tudi več predlogov. Med drugim priporoča naj žene po vseh državah delujejo za odpravo pro- stitucije ter naj zahtevajo zlasti strogo kazen za trgovce z dekleti, lastnike javnih hiš, po- sredovalce, ki spravljajo dekleta pod razni- mi obljubami preskrbe službe ali moža v roke lastnikom javnih hiš, kjer se čisto prave sužnje.

Komisija za žensko policijo bo podala točno poročilo v uspehu žen — policijskih namestnic v vseh državah, kjer je ta pokli- čen že odprt.

Komisija za žensko delo in poklice bo predlagala naj se zlasti trgovskim name- štenkam in kontoristkam skrajša delovni čas, kajti ta panoga ženskega dela najbolj izkorišča ženske moči. To je potrebno tudi zato, da se omogoči namestitve novih mo- či. Starejšim uradnicam in nameštenkam, ki so ostale na cesti brez službe, naj se omogoči obisk posebnih tečajev, da se mo- rejo ozreti za zaslužkom v drugi delovni panogi, ki ni tako prenapolnjena.

Komisija za tisk nalaga ženam, naj vpliva- jo na tisk v posameznih državah, da bo infor- malna javnost, zlasti pa mlajša žens- ka generacija o delu in stremeljenju žens- kih organizacij. Zveza za žensko volilno pravico naj skupno z akademikarkami (Zvezo akademsko izobraženih žen) v vseh državah sestavi bibliografijo, ki bo podala popoln pregled ženskega gibanja vsega sveta.

Tudi druge komisije imajo koristne in času ustrezajoče predloge, posebno komi- sija za varstvo otrok in mladine. Govorilo se bo tudi o morebitni združitvi obeh svetovnih ženskih zvez: MZZ in ženske zveze za volilno pravico.

Ker se bo kongresa udeležilo gotovo tudi več Slovencek, bi bilo primerno, da bi se vsa ta vprašanja predebatirala v domačih društvih, v kolikor niso posameznice že po- sla la svoje predloge po banovinskih zvezi.

INSERIRAJTE V „JUTRU“

Sveže najfinšje
norveško
RIBJE OLJE
iz lekarne
DR. G. PICCOLIJA
V LJUBLJANI — se
priporoča oledim in
slabotnim osebam.

Rjuhe naj vrne, a ženo si naj obdrži...

Pariški hotelir gospod Ducart oddaja v svojem hotelu sobe v najem za tedne in mesece. Nekega dne se je vselil pri njem neki Spanec s ponosnim imenom Alba Ma-reno. Ostal je dolgo, toda potem je nenad- no izginil. Poslovil se je »à l'anglaise«. Zgodba se je nadaljevala potem pred po- licijskim sodnim dvorom. Ducart je nam- reč tožil svojega gosta, ki mu ni plačal svo- jega računa, zraven pa je še vzel s seboj žimnice in različne druge predmete iz so- be. Ducart je majhen, nasprotno pa je Mo-reno črn atlet z bleščečimi se očmi, orlov- skim nosom in dobro negovanimi zalisci.

Predsednik dvora, star gospod z belo kozjo brado, ki se očito zgraža nad mo- ralo obtoženca: »Niste plačali računa in vr- hu tega ste vzeli s seboj še žimnice, rjuhe, odoje, prevleke za blazine, da, celo zavose. Ali bi nam to zadevo malo morda pojasni- li?«

Lepi Moreno slišno vzdihne: »Gospod predsednik! Žena gospoda Ducarta je tako usmiljena vredno bitje. Čutila se je strašno nesrečna v zakonu. Kratko malo hotela je zbežati z menoj. Spremljal sem jo v Špa- nijo k svoji sestrini...«

Predsednik lovi sapo: »O tem sodišče sploh niesar ne ve. Gospod Ducart torej niste odnesli le opreme, temveč tudi še ženo? Toda tega niste obtožili. Kje so žim- nice in zavose?«

»Pri perici.
»In rjuhe?«
»Pri perici.
»In odoje?«
»Pri perici.«

»Seveda mi ni treba še vpraševati, kje so prevleke za blazine, ker so nedvomno tudi pri perici.«

Moreno se navdušeno nasmehne: »Točno, točno, gospod predsednik.«

»Ali nam morda morete pojasniti, zakaj niste prišli pred štirimi tedni, ko smo Vas prvič vabili?«

»Odpeljal sem se, da spremim Ducartovo v Saragoso k moji sestri.«

»Zelo zanimivo. Kaj pa dela Vaša se- stra?«

Moreno, poln ponosa: »Perica je!«

Vsesplošna veselost v dvoranah, le pred- sednik ostane resen. Moreno pripomi: »To- da nikar ne mislite, da je perila pri njej, vse blago je pri neki pariški perici.«

Predsednik pokliče v dvorano hotelirja. Ta je tako besen, da komaj govori in kar požira besede: »Stanoval je v sobi 16., v najlepši sobi, in vse je odnesel, kar je bilo notri...«

»Gospod Ducart, ali ni mimogrede vzel tudi Vaše žene s seboj?«

Ducart nekaj trenutkov osuplo mežika, potem govori dalje: »Dve odoji sta bili, go- sploh niesar ne ve. Gospodu Ducartu torej povsem novica.«

Toda predsednik ne popusti: »Ali je res, da je obtoženec vzel s seboj tudi Vašo že- no?«

Grobna tišina med poslušalstvom. Ali bo postal gospod Ducart še bolj divji? Ne, na- sprotno se je zgodilo.

»O, če bi bilo le to, gospod predsednik, za to bi se mu skoro zahvalil. Naj le mirno oslane v Saragosi, toda odoje naj mi vrne!«

Moreno stopi korak naprej: »Prisegam Vam, da Vam bom vse vrnil, vse.«

Gospod Ducart pobledi: »Vse? Kaj naj pomeni to? Pač ne tudi moje žene? Nikar se tako grdo ne šalite!«

Moreno: »Zagotavljam Vam, da je Vaša žena zelo srečna v Saragosi.«

Ducart: »Vem bolje. Povejte ji, naj mi razgladnice nikar več ne pošilja!«

Predsednik se vmeša: »Verjeli bi Vam, da resno mislite z obljubo plačila, toda Vi ste navedli napačen naslov, ko smo Vas zasledovali.«

Moreno stopi korak naprej: »Prisegam toda že poseže vmes gospod Ducart: »Nikar si zaradi tega ne delajte skrbi, gospod predsednik. Če ga bo sodišče izgubilo iz- pred oč, meni ne bo ušel. Prisilili ga bom stanovali v mojem hotelu tako dolgo, do- kler ni ne vrne vseh reči.«

Predsednik: »Meseč dni zapora pogojna. Odstranite se.«

Moreno: »Mene odstraniti? Kam?«

Gospod Ducart ga besno pogradi in ga vleče iz dvorane: »Vi pojdete z menoj, pa nikar ne skušajte uteči!«

In tako mora Moreno tako dolgo stano- vati pri gospodu Ducartu, dokler ne bo vse- ga odnešenega vrnil.

Pošta v indijski džungli

Po najbolj oddaljenih džunglah v Indi- ji so Angličje uredili posebno, razmeram ustrezno pošto zveze. To so pošne šta- fete, ki jih vzdržujejo tafari, indijski poštni tekači. Za poklic teh tekačev se uporabljajo, samo izbrani krepki mladi ljudje, ki je njih posel ta, da s čerhni dan po dvakrat, trikrat pretčejo največ dva kilometra dolgo progo, seve s pošno vre- čko na hrbtu. Na koncu vsake take proge čaka že drug tekač, ki prevzame vrečo in teče svojo pot do naslednjega tekača in tako naprej. Na ta način dosepejo pisma in druga lažja pošta v razmerno prekrat- čnem času v najbolj oddaljene kraje. Toka pošna zveza je navadno sicer prav redna, ampak v džungli preže na tekeče še vedno razne nevarnosti: strupene kače, tigri in druge zveri. Ker je tekač brez orožja, se zdaj pa zdaj zgodijo nesreče. Vendar no- vodobna vozila še dolgo ne bodo mogla nadomestiti teh tekačev, ker tekač vse la- že in hitreje premaga težkoče v prostora- nih razvodnih brez potov.

Zaboji brez žeblijev

Neki Avstalec je izumil zaboj brez žeblijev. Svoj izum je dal patentirati že v več kakor 30 državah, na Anglškem pa se je ustanovila tvornica za izdelovanje teh zabojev, ki zaposluje več sto delavcev. Vsak stroj izdelava 12 takih zabojev v mi- nuti. Namesto žeblijev se pri teh zabojih uporabljajo tanke šine, v katere se točejo luknje tako, da se v zaboj zabijajo ne- kake votle zakovice. Nadaljna prednost teh zabojev je v tem, da se dajo zlagati in zavzemajo tako le prav malo, prostora. Mimo tega je tudi čista teža zabojev manjša, ker se lahko uporablja manj debe- les.